

LBRIS

We know
books

**PETER
SWANSON**

~~REGULI~~
~~PENTRU~~
CRIMA
~~PERFECTĂ~~

Traducere din limba engleză și note
ANDREEA NĂSTASE

LITERA
București

1

Ușa se deschise, iar peste o clipă am auzit ghetele agentului FBI tropăind pe covorașul de la intrare. Tocmai începuse să ningă, și în magazin dădu buzna o pală revigorantă de aer rece. Ușa se închise. Probabil că femeia era deja afară când sunase, deoarece nu trecuseră nici cinci minute de când acceptasem să ne întâlnim.

Eram singur în magazin. Nici nu știu exact de ce deschisesem în ziua aceea. Prognoza meteo anunța două zile de viscol, cu depuneri de zăpadă de peste șaizeci de centimetri. Școlile de stat din Boston anunțaseră deja că se închid și anulaseră cursurile pentru ziua următoare. Îi sunasem pe cei doi vânzători care ar fi trebuit să vină – Emily, pentru schimbul de dimineață, și Brandon, pentru după-amiază și seară – și le spusesem să stea acasă. Accesasem contul de Twitter al librăriei Old Devils, cu gândul să informez publicul că magazinul era închis pe durata furtunii, dar ceva mă oprise. Poate ideea de a petrece toată ziua singur în casă, mai ales că locuiam la mai puțin de trei kilometri de librărie.

Am hotărât să mă prezint la lucru; măcar petreceam câteva ore cu Nero, mai aranjam cărțile pe rafturi și poate chiar împachetam câteva comenzi primite online.

Când am descuiat ușa ce dădea în Burry Street, în cartierul Beacon Hill, cerul de culoarea granitului anunța urgia în pregătire. Librăria Old Devils nu se află într-o zonă cu vad bun, dar, având un profil specializat – cărți polițiste, noi și vechi –, clienții știu unde să ne caute sau, cum fac majoritatea, comandă direct de pe site. Într-o joi obișnuită de februarie, dacă nu se întâmplă să organizăm vreun eveniment, cu greu depășim zece mușterii. Cu toate acestea, mereu găsești ceva de făcut. Mai mult, Nero, motanul librăriei, suportă greu singurătatea. Nici nu mai țineam minte dacă-i lăsasem un supliment de hrană seara trecută. Probabil că nu, pentru că se repezise fericit pe podeaua de lemn să mă întâmpine. Era un motan roșcat de vârstă incertă, perfect potrivit pentru o librărie datorită disponibilității (dacă nu chiar dorinței) de a suporta mângâierile clienților. Am aprins luminile, i-am dat de mâncare și mi-am făcut o cană de cafea. La ora unsprezece și-a făcut apariția Margaret Lumm, una dintre clientele casei.

– De ce-ați deschis? m-a întrebat.

– De ce-ați ieșit?

A ridicat două pungi de cumpărături cu sigla unei băcănii scumpe de pe Charles Street.

– Provizii, m-a informat pe un ton aristocratic.

Am vorbit despre ultimul roman al lui Louise Penny. A vorbit mai mult ea, eu prefăcându-mă că-l citisem. Mi se întâmplă destul de des în ultima vreme să pretind că am citit o carte. Chiar citesc recomandările din revistele de specialitate și intru pe câteva bloguri. Unul dintre ele, numit *The Armchair Spoiler*, prezintă și analizează finalurile romanelor recent apărute. Cum

m-am săturat de romane polițiste contemporane – câteodată recitesc cărțile preferate ale copilăriei –, blogurile mi-au devenit indispensabile. Presupun că aș putea să fiu cinstit, să recunosc că mi-am pierdut interesul pentru gen, că acum citesc mai mult istorie și poezie înainte de culcare, dar prefer să mint. Fără excepție, puținii apropiați cărora le-am mărturisit adevărul au vrut să afle de ce am renunțat la polițiste, subiect despre care nu pot să vorbesc.

Am trimis-o pe Margaret Lumm acasă cu un exemplar vechi din romanul lui Ruth Rendell *Veșnice străngeri de mână*¹, pe care era aproape-aproape sigură că nu-l citise. Apoi am luat prânzul, sendviș cu pui și salată, și mă pregăteam să plec în momentul în care am auzit telefonul.

– Librăria Old Devils, am răspuns.

– Aș putea vorbi cu Malcolm Kershaw?

– La telefon.

– Ah, mă bucur. Agent special Gwen Mulvey, de la FBI. Aș dori să vă pun câteva întrebări, dacă timpul vă permite.

– Desigur.

– Acum e bine?

– Da, am spus, închipuindu-mi c-o să continuăm discuția la telefon, dar agenta m-a informat că avea să sosească imediat și a închis.

Am rămas cu receptorul în mână, întrebându-mă cum ar putea arăta o agentă FBI pe nume Gwen. Avea o voce aspră, așa că mi-am închipuit-o în prag de

¹ *Shake Hands Forever*

URDIS | We know BOOKS
 gândire, impozantă și lipsită de umor în paltonul ei închis la culoare.

Câteva minute mai târziu, o agentă Mulvey cu totul diferită decât cea din imaginația mea intră pe ușă. Avea vreo treizeci de ani, dacă nu chiar mai puțin, purta blugi înfipți într-o pereche de cizme verzi, o geacă pufoasă de iarnă și un fes tricatat cu moț. Își scutura picioarele pe covoraș, își scoase fesul și se apropie. Am ocolit teigheaua ca să o întâmpin și mi-a întins mâna. Avea o strângere fermă, dar palma umedă.

- Doamna agent Mulvey? am întrebat.

- Da, bună. Fulgii de pe haină se topeau lăsând mici puncte negre pe podea. Își scutura cu o mișcare scurtă părul subțire, blond, ud la vârfuri. Mă mir că aveți deschis.

- De fapt, tocmai mă pregăteam să închid.

- Oh, sper că-mi puteți acorda câteva minute.

Își trecu peste cap geanta de piele care-i atârna în bandulieră și își deschise fermoarul de la geacă.

- M-ați făcut curios. Discutăm aici sau în birou?

Se întoarse, cu tendoanele albăstrui încordându-se sub pielea albă a gâtului, și examinează intrarea.

- Puteți auzi dacă vine vreun client?

- Nu cred c-o să fie cazul, dar da, se aude. Pe aici, vă rog.

Biroul meu era mai mult un ungher în partea din spate a magazinului. I-am indicat agentei Mulvey singurul scaun liber, am ocolit masa de lucru și m-am așezat în fotoliul meu directorial din care ieșea buretele pe la cusături. M-am poziționat astfel încât s-o pot vedea printre două teancuri de cărți.

- Îmi cer scuze, am uitat să vă întreb dacă vă pot oferi ceva. Ar mai fi niște cafea în filtru.

- Nu, mulțumesc.

Își scoase haina și-și lăsă pe podea geanta, care aducea mai mult a servietă. Văzând-o mai bine, mi-am dat seama că nu doar pielea ei era foarte palidă, ci și părul, buzele și pleoapele - aproape translucide. Ochelarii cu ramă subțire pe care-i purta abia se distingeau. Era dificil să-i descrii trăsăturile, aveai senzația că un artist le-ar fi frecat cu degetul, estompând contururile.

- Înainte de a începe, aș vrea să mă asigur de discreția dumneavoastră. Unele lucruri pe care le veți auzi sunt de notorietate publică, dar altele, nu.

- Acum chiar că m-ați făcut curios, i-am răspuns, conștient că inima îmi bătea mai repede. De acord, nu voi dezvălui nimănui conținutul discuției noastre.

- Excelent. Vă mulțumesc. Păru să se scurgă în scaun, cu umerii căzuți și capul la același nivel cu al meu. Peste câteva clipe vorbi iarăși: Ați auzit de Robin Callahan?

Robin Callahan, prezentatoare la o televiziune locală, fusese găsită cu un an și jumătate în urmă împușcată în casa ei din Concord, la vreo patruzeci de kilometri de Boston. Cazul ținea în continuare prima pagină a jurnalelor de știri și, în ciuda suspiciunilor care planau asupra fostului ei soț, nu se făcuse nici o arestare.

- Despre crimă? Da, sigur că am auzit.

- Dar despre Ray Bradshaw?

Mi-am scormonit mintea câteva secunde și am clătinat din cap.

- Nu, nu cred.

– Locuia la Dennis, în Cape Cod. În august a fost găsit mort în garajul lui, bătut crâncen.

– Nu, i-am răspuns.

– Sunteți sigur?

– Sigur.

– Atunci, ați auzit de Ethan Byrd?

– Numele sună cunoscut.

– Student la UMass Lowell, dispărut de mai mult de un an.

– Ah, da.

Îmi aminteam de caz, dar detaliile îmi scăpau.

– A fost găsit îngropat într-un parc din orașul lui de baștină, Ashland, la vreo trei săptămâni după ce fusese dat dispărut.

– Da, sigur că știu. A fost în toată presa. Credeți că există o legătură între aceste crime?

Se aplecă în față pe scaunul din lemn, vârî o mână în geantă, dar și-o retrase iute, ca și cum ar fi vrut să scoată ceva și s-ar fi răzgândit.

– La început nu ne-am gândit la asta, dar toate cazurile au rămas nerezolvate. Până când cineva a remarcat numele. Făcu o pauză, așteptând parcă s-o întrerup, apoi continuă: Robin Callahan. Jay Bradshaw. Ethan Byrd.

– Simt că am picat un test, am răspuns după o pauză de reflecție.

– Puteți să vă mai gândiți sau pot să vă ajut.

– Numele lor au legătură cu păsările.

Femeia încuviință.

– Corect. Un măcăleandru, o gaiță și, în sfârșit, o pasăre oarecare. Da, știu că pare forțat. Îmi dau seama, dar... fără să intru în detalii, vă pot spune că după

fiecare crimă poliția locală a primit... ceva ce seamănă cu un mesaj de la criminal.

– Așadar, cazurile au legătură?

– Da, așa se pare. Însă nu doar numele ne dau de bănuț. Nu vi se pare ceva ciudat? Vă întreb în calitate de expert în literatura criminalistică.

Am ridicat ochii la tavan, încercând să mă concentrez.

– Sună a ficțiune, a poveste cu un ucigaș în serie. Ca la Agatha Christie.

– Un roman anume? mă întrebă ridicându-se în scaun.

– Îmi vine în minte cartea *Un buzunar plin cu secară*¹, fără să-mi dau seama de ce. Era cu păsări?

– Nu știu, dar nu la ea mă gândeam.

– Cred că seamănă și cu *Ucigașul ABC*², am spus.

Agenta Mulvey mi-a zâmbit larg, ca la o ceremonie de premiere.

– Da. Asta e cartea la care mă gândeam.

– Pentru că victimele nu sunt legate prin nimic, cu excepția numelor.

– Exact, dar nu numai asta, ci și mesajele primite la secția de poliție. În carte, scrisorile primite de Poirot sunt semnate de ucigaș „A. B. C.”

– Ați citit-o, nu-i așa?

– Când aveam paisprezece ani. Am citit toate cărțile Agathe Christie, deci e puțin probabil să-mi fi scăpat.

– E una dintre cele mai bune, i-am zis. N-o să uit niciodată intriga aceea. O serie de crime, fără legătură

¹ *A Pocket Full of Rye*

² *The A.B.C. Murders*

între ele, dacă nu iei în considerare numele victimelor. Mai întâi este omorât cineva cu inițialele A. A., într-un oraș al cărui nume începe cu litera A, apoi cineva cu inițialele B. B. este ucis în orașul cu B și așa mai departe. Aflăm că făptașul, vrând să ucidă acele persoane anume, a îndreptat autoritățile pe pista unui dement, a unui criminal în serie.

- Așa credeți?

- Da. Una dintre cele mai bune cărți ale Agathe Christie, fără îndoială.

- O s-o recitesc, dar m-am uitat pe Wikipedia, ca să-mi împrăpătez memoria. Și în carte apărea o a patra crimă.

- Da, așa este. Numele ultimei persoane asasinată începea cu litera D. La sfârșit ni se dezvăluie că ucigașul viza o singură victimă, dar a comis mai multe crime ca să lase senzația unui dezechilibrat. Prin urmare, celelalte sunt elucidate de la sine.

- Așa scrie în rezumatul de pe Wikipedia. Persoana cu inițialele C. C. era sortită pierii de la bun început.

- Bun, am zis, începând să mă întreb ce voia de la mine.

Venise la o librărie specializată în povești cu detectivi fiindcă avea nevoie de carte? Atunci, de ce nu mi-o ceruse la telefon? Dacă avea nevoie de un angajat oarecare al librăriei, de ce nu intrase direct?

- Îmi mai puteți spune altceva despre romanul acesta? Doar dumneavoastră sunteți expertul.

- Credeți? Nu tocmai, dar ce vreți să aflați mai precis?

- Nu știu. Orice. Speram să aflu mai multe...

- În afara faptului că un individ ciudat intră în fiecare zi în magazin și cumpără un exemplar din *Ucigașul ABC*, nu văd ce altceva v-aș mai putea spune.

Ridică ochii surprinsă, dar, dându-și seama aproape instantaneu că glumeam sau, mai bine zis, încercam să fac o poantă, zâmbi complice.

- Credeți că există o legătură între aceste crime și carte? am întrebat-o.

- *Sunt convinsă*. Ar fi culmea să nu existe.

- Vreți să spuneți că cineva a luat drept model acțiunea din roman ca să acopere o crimă? Că cineva l-a ucis cu sânge-rece pe Robin Callahan, după care i-a omorât pe ceilalți ca să lase impresia unui criminal obsedat de păsări?

- E posibil, răspunse agentul Mulvey frecându-și partea din stânga a nasului, sub ochi.

Avea până și mâinile de o albeață ireală și nu folosea oja. Tăcea. Participam la o discuție ciudată, întreruptă de multe pauze. Poate spera că voi umple eu tăcerea cu vorbe, așa că am decis să nu spun nimic.

- Cred că vă întrebați de ce am venit la dumneavoastră, rosti într-un sfârșit.

- Chiar așa.

- Înainte să vă explic, dați-mi voie să vă mai relatez un caz.

- În regulă.

- E foarte posibil să nu fi auzit de el. Un bărbat pe nume Bill Manso a fost găsit lângă calea ferată din Norwalk, în statul Connecticut. Făcea naveta cu trenul, așa că inițial a părut că a sărit din mers. Ulterior însă, a reieșit că fusese omorât în altă parte și aruncat lângă șine.

- Aveți dreptate. Nu am auzit de acest incident, am zis clătinând din cap.

- Vă amintește de ceva?

- Ce să-mi amintească de ceva?

- Natura decesului.

- Nu, nu cred, i-am răspuns fără convingere.

De fapt, îmi suna cunoscut, dar îmi venea greu să-mi amintesc de unde.

Se lăsă iarăși o tăcere lungă.

- N-ar fi mai bine să-mi spuneți direct ce vreți de la mine? am stăruit.

Agenta deschise fermoarul genții și scoase o singură coală de hârtie.

- Vă aduceți aminte de lista pe care ați postat-o pe blogul librăriei în 2004? O listă cu titlul „Opt crime perfecte“?

2

Lucrez în librării încă de când am terminat facultatea, în 1999. Mai întâi la Borders, în centrul Bostonului, apoi ca asistent manager și senior manager într-una dintre puținele librării independente rămase, în Harvard Square. Amazon era la apogeul luptei pentru dominația totală, iar firmele mici cădeau ca niște corturi fragile surprinse de un uragan. Redline Books constituia o excepție, în parte datorită clientelei în vârstă, care nu se adaptase cumpărăturilor online, dar mai ales pentru că proprietarul, Mort Abrams, deținea tot imobilul de două etaje din cărămidă care adăpostea magazinul la parter, așadar nu trebuia să plătim chirie. Lucram la Redline Books de cinci ani, din care primii doi ca asistent și ultimii trei ca senior manager și responsabil de achiziții, part-time. Specialitatea mea era ficțiunea, mai precis ficțiunea polițistă.

Tot la librărie mi-am cunoscut viitoarea soție, Claire Mallory, angajată ca vânzătoare imediat după ce abandonase studiile la Boston University. Ne-am căsătorit în același an în care Mort Abrams și-a pierdut soția cu care era împreună de treizeci și cinci de ani, răpusă de un cancer la sân. Mort și Sharon, care locuiau la două străzi de librărie, ne deveniseră prieteni apropiați, de-a dreptul părinți adoptivi, iar Mort a fost marcat